

**ДУ «ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ЕНДОКРИННОЇ ПАТОЛОГІЇ
ІМ. В.Я. ДАНИЛЕВСЬКОГО НАМН УКРАЇНИ»**

**Силабус навчальної дисципліни
«АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ, ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ,
АВТОРСЬКЕ ПРАВО»**

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень

Ступінь, що присвоюється: доктор філософії

Галузь знань: 09 Біологія

Спеціальність: 091 Біологія та біохімія

ОНП: Ендокринологія

Тип дисципліни: обов'язкова

Викладач: Місюра Катерина Василівна, доктор медичних наук, професор, директор, завідувач відділу патоморфології та генетики ендокринних захворювань, керівник Центру діагностики та лікування метаболічних порушень та корекції ваги, лікар-ендокринолог вищої категорії, Заслужений діяч науки і техніки України, nauka@iper.com

Графік консультацій: вівторок, з 15:00 до 16:00

Анотація: Навчальна дисципліна «Академічна доброчесність, інтелектуальна власність, авторське право» вивчається здобувачами наукового ступеня доктор філософії у першому семестрі першого року навчання. Дисципліна націлена на виховання глибокої переконаності в необхідності неухильного дотримання етичних і моральних норм академічної культури, правил і принципів у науковій і професійній діяльності.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів академічної культури та нетолерантного ставлення до проявів академічного шахрайства; вироблення необхідних практичних навичок усного та писемного мовлення, необхідних для успішного навчання та майбутньої професійної діяльності; формування ефективної мотивації до самоосвіти та розвитку, здатності до критичного мислення і перевірки фактів.

Компетентності, які формуються у здобувача освіти в процесі вивчення дисципліни:

- Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі експериментальної ендокринології, застосовувати методологію наукової діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати

дослідницько-інноваційну діяльність в галузі біології на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань.

- Здатність до науково-професійного самовдосконалення, розвитку індивідуальних здібностей.

- Здатність до абстрактного мислення, освоєння, системного аналізу і критичного осмислення нових знань в предметній та міжпредметних галузях.

- Здатність до критичного аналізу, формулювання нових підходів, креативного синтезу нових ідей, які можуть сприяти в академічному і професійному контекстах прогресу суспільства, базованому на знаннях.

- Здатність до ініціювання та виконання наукових досліджень на основі системного наукового світогляду.

- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.

- Здатність до ефективної комунікації у професійному середовищі, з широким академічним товариством та громадськістю у національному та міжнародному контексті.

- Здатність до розробки, прогнозування та управління проектами.

- Здатність працювати у групі та до міжособистісної взаємодії.

- Здатність оволодіти основними інформаційними технологіями, способами та засобами одержання, збереження, обробки та аналізу інформації, навичками патентно-інформаційних досліджень, захисту прав інтелектуальної власності.

- Здатність дотримуватись морально-етичних правил поведінки, розуміти рівні можливості в професійній діяльності, а також дотримуватись академічної доброчесності, характерних для учасників академічного середовища.

- Здатність знаходити і аналізувати необхідну інформацію для вирішення завдань та прийняття рішень в галузі експериментальної ендокринології.

- Здатність ініціювати, розробляти та реалізувати дослідницько-інноваційні проекти, включаючи власні дослідження, та автономно працювати під час їх реалізації, керуючись принципами академічної доброчесності.

- Здатність інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їх коректний аналіз та узагальнення.

- Здатність представлення результатів наукових досліджень в усній і письмовій мові відповідно до національних та міжнародних стандартів.

- Дотримання етики, біоетики та академічної доброчесності.

- Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в науку та інші сектори суспільства.

Результати навчання, досягнення яких забезпечує дисципліна:

- Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації.

○ Усвідомлювати філософські засади сучасного наукового знання, наукової раціональності, наукової картини світу, природничих, медичних і соціогуманітарних моделей сучасного наукового дискурсу.

○ Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій.

○ Отримувати, аналізувати, оцінювати та використовувати ресурси, що мають відношення до вирішення наукових проблем і задач ендокринології.

○ Впроваджувати результати наукових досліджень у суспільство.

○ Застосовувати сучасні інформаційні та біологічні технології у професійній діяльності.

○ Узагальнювати і публічно представляти результати виконаних наукових досліджень.

○ Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

○ Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Пререквізити: «Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності», «Методологія та методи наукового аналізу, управління науковою діяльністю», «Професійна та наукова етика. Біоетика».

Обсяг навчальної дисципліни: 3 кредити ECTS; 90 годин, з яких 30 аудиторних годин (8 годин лекцій, 22 – практичні), 60 годин - самостійна робота.

Форма навчання: очна, дистанційна

Структура та зміст навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми, зміст	Вид занять	Кількість годин
1	<i>Змістовий модуль I. Загальні відомості про інтелектуальну власність. Аспекти використання інтелектуальної власності.</i> Вступ до інтелектуальної власності і авторського права. Теоретичні засади створення об'єктів інтелектуальної власності. Сутність і фундаментальні цінності академічної доброчесності. Виникнення і здійснення авторського права. Презумпція авторства. Права автора. Суміжні права виникнення і здійснення суміжних прав.	лекція	2
2	<i>Змістовий модуль I. Загальні відомості про інтелектуальну власність. Аспекти використання інтелектуальної власності.</i> Суб'єкти та об'єкти сучасної системи інтелектуальної власності.	лекція	2

	<p>Суб'єкти права інтелектуальної власності. Співавторство. Об'єкти інтелектуальної власності.</p>		
3	<p>Змістовий модуль I. Загальні відомості про інтелектуальну власність. Аспекти використання інтелектуальної власності.</p> <p>Інтелектуальна власність і авторське право.</p> <p>Загальні засади академічної доброчесності. Права автора. Авторське право на комп'ютерні програми. Авторське право в Інтернеті. Строк дії авторського права. Перехід його в спадщину і в суспільне надбання. Оформлення заявки на державну реєстрацію прав автора. Права суб'єктів суміжних прав. Строк дії суміжних прав.</p>	практичне	4
4	<p>Змістовий модуль I. Загальні відомості про інтелектуальну власність. Аспекти використання інтелектуальної власності.</p> <p>Суб'єкти та об'єкти сучасної системи інтелектуальної власності. Виникнення (набуття) прав на об'єкти інтелектуальної власності</p> <p>Поділ суб'єктів права інтелектуальної власності за різними критеріями, їх характеристика. Співавторство. Об'єкти авторського права і суміжних прав, об'єкти промислової власності, нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.</p>	практичне	4
5	<p>Змістовий модуль II. Основні принципи забезпечення академічної доброчесності у наукових дослідженнях.</p> <p>Правові аспекти використання інтелектуальної власності. Договори у сфері інтелектуальної власності.</p> <p>Поняття договору. Види договорів у сфері інтелектуальної власності. Авторські договори.</p>	лекція	2
6	<p>Змістовий модуль II. Основні принципи забезпечення академічної доброчесності у наукових дослідженнях.</p> <p>Правові аспекти академічної доброчесності.</p> <p>Етичні принципи у вищій освіті. Основні принципи забезпечення академічної доброчесності у наукових дослідженнях. Кодекс</p>	лекція	2

	честі як інструмент дотримання академічної доброчесності науковця і освітянина. Правові аспекти академічної доброчесності та боротьби із плагіатом.		
7	<p>Змістовий модуль II. Основні принципи забезпечення академічної доброчесності у наукових дослідженнях.</p> <p>Охорона і захист прав інтелектуальної власності і авторського права.</p> <p>Поняття правової охорони інтелектуальної власності, мета і принципи її здійснення. Охорона об'єктів авторського права і суміжних прав. Форми захисту прав інтелектуальної власності. Нормативно-правові акти, що стосуються захисту прав інтелектуальної власності.</p>	практичне	4
8	<p>Змістовий модуль II. Основні принципи забезпечення академічної доброчесності у наукових дослідженнях.</p> <p>Правові аспекти академічної чесності та боротьби із плагіатом.</p> <p>Поняття плагіату і його види. Порушення академічної доброчесності згідно закону України Про освіту. Дотримання академічної доброчесності при представленні результатів досліджень. Антиплагіатні програми та їхнє застосування. Процедура розгляду справ про порушення стандартів академічної чесності.</p>	практичне	4
9	<p>Змістовий модуль II. Основні принципи забезпечення академічної доброчесності у наукових дослідженнях.</p> <p>Особливості академічного письма.</p> <p>Особливості усного та писемного мовлення у науковій діяльності. Стилi цитування. Представлення результатів досліджень відповідно до національних та міжнародних стандартів.</p>	практичне	4
10	Підсумковий контроль		2

Система контролю та оцінювання

Успішність засвоєння дисципліни оцінюється за 100-бальною шкалою, яка складається з поточного контролю теоретичної підготовки, самостійної роботи (максимально 60 балів) та результатів підсумкового модульного контролю, який проводиться на останньому занятті (максимально 40 балів).

Мінімальна кількість балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти при поточному контролі – 36 балів, за результати підсумкового модульного контролю – 24 бали. Поточний контроль засвоєння тем здійснюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей шляхом усного опитування, тестового, письмового контролю. До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік, що проходить у формі усного опитування та проводиться на останньому занятті з дисципліни.

Шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		залік
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	F	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
1-34	FX	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Політика дисципліни: дотримання вимог академічної доброчесності, активна участь здобувача у дискусіях на заняттях, неприпустимість запізнення на заняття. Відвідування аудиторних занять є обов'язковим, пропущені заняття підлягають відпрацюванню.

Матеріально-технічне забезпечення: мультимедійне обладнання, персональні комп'ютери, що мають доступ до мережі Інтернет, доступ до баз даних.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література

1. Антонов В. М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право (3-є вид., стереотип.) / В. М. Антонов. – К.: КНТ, 2016. – 614 с.
2. Бабець І. Г. Інтелектуальна власність : Навчальний посібник / І. Г. Бабець, І. П. Мойсеєнко. – Львів: ЛДУВС, 2016. – 160 с.
3. Бондаренко С. В. Авторське право та суміжні права : Навчальний посібник / С. В. Бондаренко. – К.: Ін-т інтел. власн. і права, 2018. – 288 с.
4. Закон України «Про авторське право і суміжні права».
5. Закон України «Про власність».
6. Закон України «Про Освіту».
7. Закон України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі».
8. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг».
9. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки».

10. Кодекс корпоративної культури ДУ «Інститут проблем ендокринної патології ім. В. Я. Данилевського НАМН України».

11. Кодекс академічної доброчесності ДУ «Інститут проблем ендокринної патології ім. В. Я. Данилевського НАМН України».

12. Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в ДУ «Інститут проблем ендокринної патології ім. В. Я. Данилевського НАМН України»

Додаткова література

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. – К.; Таксон, 2016. – 234 с.

2. Васильців Т. Г. Інтелектуальна власність : Навчальний посібник / Васильців Т.Г., Апопій В.В., Лупак Р.Л., Ільчук О.О. – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2015. – 252 с.

3. Комарницька, І. Права інтелектуальної власності у науково-педагогічній діяльності та їх захист. *Вісник Національного університету “Львівська політехніка”*. Серія: *Юридичні науки*, 2019, Випуск 22: 174-179.

4. Потехіна В. О. Інтелектуальна власність : Навчальний посібник / В. О. Потехіна. – К.: ЦУЛ, 2018. – 414 с.

5. Цибульов П. М. Управління інтелектуальною власністю : Навчальний підручник. – К.: Держ. Ін-т інтел. власн., 2019. – 312 с.

6. Україна. Верховна Рада України. Цивільний кодекс України. – Інтернет-ресурс Верховної Ради України

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. – <http://rada.gov.ua/>
2. Єдиний державний реєстр судових рішень. – <http://reyestr.court.gov.ua/>
3. Офіційний веб-сайт Конституційного суду України – <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>
4. офіційна база даних з рішеннями Європейського суду з прав людини (HUDOC database) – <http://hudoc.echr.coe.int>
5. Офіційний веб-сайт Верховного Суду України – www.scourt.gov.ua/
6. Офіційний веб-сайт Вищого Спеціалізованого Суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ – www.scourt.gov.ua/
7. Офіційний веб-сайт Вищого Адміністративного Суду України – www.scourt.gov.ua/
8. офіційний веб-сайт Вищого Господарського Суду України – www.scourt.gov.ua/
9. Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України. – www.moz.gov.ua.
10. Всесвітня організація інтелектуальної власності – www.wipo.int/
11. Офіційний веб-сайт Державної служби інтелектуальної власності України – sips.gov.ua/
12. ДП «Український інститут промислової власності» – www.uiprv.org/

13. Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України – www.ndiiv.org.ua/
14. Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України – www.dknii.gov.ua
15. Науково-практичний журнал «Інтелектуальна власність в Україні» – www.intelvas.com.ua/
16. Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності» – <http://www.ndiiv.org.ua/>
17. Академічна доброчесність: інформаційний бюлетень – <https://www.skeptic.in.ua/bulletin/>
18. Підрозділ «Академічна доброчесність» офіційного сайту ДУ «Інститут проблем ендокринної патології ім В.Я. Данилевського НАМН України» – <https://iper.com.ua/nauka-osvita/aspirantura>